

STAROSTWO POWIATOWE W GRYFICACH

RAPORT

**Z WYKONANIA
POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA
DLA POWIATU GRYFICKIEGO
za lata 2009 – 2010**

Gryfice, czerwiec 2011r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU	4
2.1. Struktura demograficzna	4
2.2. Użytkowanie terenu	5
III. GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	6
3.1. Gospodarka wodna	6
3.1.1. Ocena jakości wody	6
3.1.2. Charakterystyka sieci wodociągowej	7
3.2. Gospodarka ściekowa	8
3.2.1. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej	8
3.2.2. Oczyszczalnie ścieków	9
IV. STAN WYBRANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA	11
4.1. Budowa geologiczna	11
4.2. Wody podziemne	12
4.3. Wody powierzchniowe	14
4.4. Powietrze atmosferyczne	16
V. REALIZACJA ZADAŃ EKOLOGICZNYCH W LATACH 2009-2010	20
VI. OCENA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI PROGRAMU	25
VII. UWAGI I WNIOSKI	27

I. WPROWADZENIE

Aktualizacja Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego została opracowana jako realizacja zapisów art. 14, art. 17 i art. 18, ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego w latach 2009-2010” został przygotowany w oparciu o ww. Program, który został uchwalony przez Radę Powiatu Gryfickiego, uchwałą nr V/45/11 z dnia 28 lutego 2009 roku, w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” oraz stanowiącego jego część „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019”.

Przyjęty Program Ochrony Środowiska stanowi podstawę działań zmierzających do uporządkowania podstawowych zagadnień związanych z ochroną środowiska na analizowanym terenie zgodnie z wytycznymi Polityki ekologicznej Państwa oraz wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska. Aktualizacja Programu spełnia także funkcję promocyjną oraz informacyjną, realizowaną na terenie Powiatu Gryfickiego.

„Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009-2010” przygotowany jest na podstawie art. 18 ust 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym Starosta co dwa lata przygotowuje i przedstawia raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa konkretnych wymagań dotyczących struktury oraz formy raportu z wykonania Programu ochrony środowiska. Formułując raport należy wziąć pod uwagę Program Ochrony Środowiska, w którym założono, że analiza realizacji programu opiera się głównie na monitorowaniu zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym, które mają wpływ na strefę ekonomiczną, społeczną oraz ekologiczną całego terenu objętego opracowaniem.

W ramach prac przygotowawczych do sporządzenia Raportu z wykonywania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009-2010 przeprowadzono badania monitoringowe w zakresie realizacji zadań określonych Programem. Niezbędne informacje uzyskano w formie odpowiedzi na szczegółowe pytania zawarte w ankiecie.

„Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009-2010” przedłożony zostaje:

- Radzie Powiatu Gryfickiego.

Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska obejmuje:

- przedstawienie aktualnych informacji dotyczących ochrony środowiska na terenie wszystkich gmin powiatu w okresie sprawozdawczym,
- określenie stanu realizacji celów i zadań ekologicznych nakreślonych w Powiatowym Programie,
- analizy przyczyn zaniechania lub opóźnień realizacji zadań,
- wnioski.

Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego obejmuje okres od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku.

II. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat gryficki znajduje się w województwie zachodniopomorskim i został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Siedzibą władz powiatu jest miasto Gryfice. Granicę północną powiatu na odcinku 40 km wyznacza brzeg Morza Bałtyckiego, od zachodu graniczy z powiatami: kamieńskim i goleniowskim, granicę wschodnią stanowi powiat kołobrzeski, a od południa powiat gryficki graniczy z powiatem łobeskim, którego utworzenie w 2002 roku wpłynęło na obecny kształt powiatu gryfickiego. Na terenie powiatu występuje przemysł spożywczy i drzewny. Pas wybrzeża bałtyckiego z piaszczystymi plażami jest znaczącym atutem, który czyni turystykę ważnym elementem gospodarki, szczególnie w gminie Rewal i Trzebiatów.

Powierzchnia powiatu gryfickiego wynosi 1018 km², co stanowi 4,4% ogólnej powierzchni województwa. W skład powiatu wchodzi gminy miejsko-wiejskie, tj. Gryfice, Płoty, Trzebiatów oraz gminy wiejskie, tj. Brojce, Karnice i Rewal. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego teren powiatu zamieszkuje łącznie 60.569 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2010r.). Powiat gryficki zajmuje dziesiąte miejsce w województwie zachodniopomorskim, jeśli chodzi o liczbę ludności. Ponad 80% ludności powiatu mieszka w miastach: Gryfice, Płoty i Trzebiatów, a pozostali (18,89%) są mieszkańcami wsi. Gęstość zaludnienia na terenach wiejskich całego powiatu przekracza niewiele ponad 30 osób na km² i jest zbliżona do gęstości zaludnienia na terenie gmin Karnice i Brojce. Jedyną gminą wiejską powiatu gdzie gęstość zaludnienia przekracza 80% jest gmina Rewal, ze względu na dość mocno rozwiniętą branżę turystyczną.

2.1. Struktura demograficzna

Powiat Gryficki zamieszkuje 60.569 osób na powierzchni wynoszącej 1018 km² (dane za rok 2010). Gęstość zaludnienia na terenie gminy w 2010 roku wynosiła około 59,50 M/km². Szczegółowy przebieg procesów demograficznych na analizowanym obszarze w latach 2009-2010 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba mieszkańców na terenie Powiatu Gryfickiego w latach 2009-2010

Lata	Ludność ogółem	Ludność		Gęstość zaludnienia
		Kobiety	Mężczyźni	
2009	60.595	30.857	29.738	59,52
2010	60.569	30.844	29.725	59,50

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie

Liczba ludności terenu powiatu w roku 2010 w stosunku do roku 2009 nieznacznie spadła, a co za tym idzie odnotowano niewielki spadek gęstości zaludnienia. Ponadto zauważa się niewielką przewagę kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.

Zróźnicowanie ludności pod względem wieku na terenie powiatu w okresie raportowania przedstawia tabela 2.

*Tabela 2. Struktura ludności na terenie Powiatu Gryfickiego
wg wieku w latach 2009-2010*

Rok	Ludność ogółem	Liczba ludności wg określonych grup wiekowych		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
2009	60.595	10.014	42.240	8.341
2010	60.569	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie

Charakterystyka liczby ludności w poszczególnych gminach Powiatu Gryfickiego wg stanu na dzień 31.12.2010 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba ludności na terenie poszczególnych gmin powiatu

Gmina	Ludność			Powierzchnia [km ²]	Gęstość zaludnienia [M/km ²]
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni		
Brojce	3.758	1.785	1.973	118,06	31,83
Gryfice	23.457	12.166	11.291	261,63	89,66
Karnice	4.085	2.065	2.020	133,14	30,68
Płoty	9.023	4.647	4.376	238,79	37,79
Rewal	3.598	1.870	1.728	41,13	87,48
Trzebiatów	16.648	8.311	8.337	225,44	73,85
Razem:	60.569	30.844	29.725	1.018	59,50

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie

2.2. Użytkowanie terenu

Największą powierzchnię powiatu zajmują użytki rolne, tj. 66,1%, lasy zajmują 21% powierzchni. Gminą najbardziej rolniczą jest gmina Karnice, gdzie odsetek gruntów rolnych wynosi 79,8% powierzchni gminy ogółem. Znaczne dysproporcje rozwojowe między obszarami miejskimi i wiejskimi oraz między obszarami nadmorskimi i położonymi w głębi województwa, przy znacznym poziomie bezrobocia (szczególnie na terenach wiejskich) mogą stwarzać trudności natury społecznej i gospodarczej.

Tabela 4. Struktura użytkowania gruntów na terenie Powiatu Gryfickiego

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogółem [ha]	Powierzchnia użytków rolnych [ha]	Grunty orne [ha]	Sady [ha]	Łąki [ha]	Pastwiska [ha]	Grunty leśne [ha]
Brojce	11.806	8.573	7.093	10	833	637	2.290,6
Gryfice	26.163	17 231	13 163	50	2 693	1 325	5.616,0
Karnice	13.314	10 620	7 370	10	2 520	720	1.680,5
Płoty	23.879	14 447	11 351	28	1 682	1 386	6.849,7
Rewal	4.113	1 416	797	4	470	145	1.234,5
Trzebiatów	22.544	15 065	9 769	18	4 148	1 130	2.980,2
Powiat Gryficki	101.819	67.352	49.543	120	12.346	5.343	20.651,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie

III. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

Prowadzenie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej ma ogromny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego, a zwłaszcza na stan wód powierzchniowych oraz (w przypadku nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych) na jakość wód podziemnych. Wody powierzchniowe i podziemne narażone są na różnego rodzaju zanieczyszczenia np. azotem, metalami ciężkimi, fosforanami, chlorkami, siarczanami, substancjami powierzchniowo-czynnymi, fenolami, fluorkami, pestycydami itd.

Gospodarka wodno - ściekowa na terenie powiatu jest dobrze rozwinięta. Zróżnicowany jest stan wyposażenia w sieć wodociągową i kanalizacyjną poszczególnych gmin. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego 89,94% mieszkańców powiatu objętych jest siecią wodociągową. Sieć kanalizacji sanitarnej rozwinięta jest na poziomie 41,48%.

3.1. Gospodarka wodna

Na obszarze gminy, zarówno do celów komunalnych jak i przemysłowych, wodę ujmuje się z ujęć podziemnych. Wody powierzchniowe pobierane są tylko do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz w gospodarce rybackiej. Największym użytkownikiem wody w powiecie jest gospodarka komunalna. Szczegółowe dane dotyczące ilości zużycia wody w latach 2008-2009 na terenie Powiatu Gryfickiego prezentuje tabela 5.

Tabela 5. Zestawienie poboru wody na terenie Powiatu Gryfickiego

Ogółem [tys.m ³]	Pobór wody w tym na potrzeby			
	przemysł	eksploatacja sieci wodociągowej	gospodarstwa domowe	rolnictwo i leśnictwo
Rok 2008				
3.574,3	176,0	3.398,3	2.213,4	0
Rok 2009				
3.509,3	169,0	3.340,3	2.099,8	0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

Największy pobór wody obserwuje się na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej. Zużycie wody na cele przemysłowe na przestrzeni lat 2008-2009 uległo nieznacznemu spadkowi.

3.1.1. Ocena jakości wody

Zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. 2005, Nr 85, poz. 729 późn. zm.) wynika, że burmistrz (wójt, prezydent miasta) jest obowiązany do informowania mieszkańców o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Badania jakości ujmowanych wód prowadzi Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gryficach. Prowadzi ona ocenę jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach nadzoru sanitarnego w okresach kwartalnych. Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny stwierdza przydatność wody w przypadku urządzeń wodociągowych dostarczających wodę na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 roku w sprawie wymagań bakteriologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2007, Nr 61, poz. 417). Badania jakości wody przeprowadzone w ramach nadzoru sanitarnego obejmowały swym zakresem badania

fizyczno-chemiczne oraz mikrobakteriologiczne w ramach monitoringu przeglądowego i kontrolnego. PPIS w Gryficach sprawuje nadzór nad jakością wody z wodociągów sieciowych zaopatrujących mieszkańców. W badanych wodociągach w latach 2009-2010, jakość wody surowej odpowiadała wymaganiom zapisanym w ww. Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. Pogorszone parametry fizykochemiczne posiada woda rozprowadzana przez 7 wodociągów, na ich poprawę wydano decyzje administracyjne. W wodę warunkowo dopuszczoną do spożycia - o jakości nie odpowiadającej wymaganiom fizykochemicznym zaopatrywanych jest 13 miejscowości, zamieszkałych przez 2630 osób. Kwestionowane parametry wody nie mają negatywnego skutku zdrowotnego dla osób ją spożywających, mogą jednak wpłynąć na smak i wygląd wody

3.1.2. Charakterystyka sieci wodociągowej

Sieć wodociągowa na terenie Powiatu Gryfickiego w latach 2007 - 2009 uległa nieznacznej rozbudowie. Całkowita ilość mieszkańców objętych siecią wodociągową wynosiła 81,54 % (stan na dzień 31.12.2009 r.). Długość sieci wodociągowej rozdzielczej czynnej w 2009 roku wynosiła 72,80 km. Charakterystykę długości czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy w latach 2007-2009 prezentuje tabela 6.

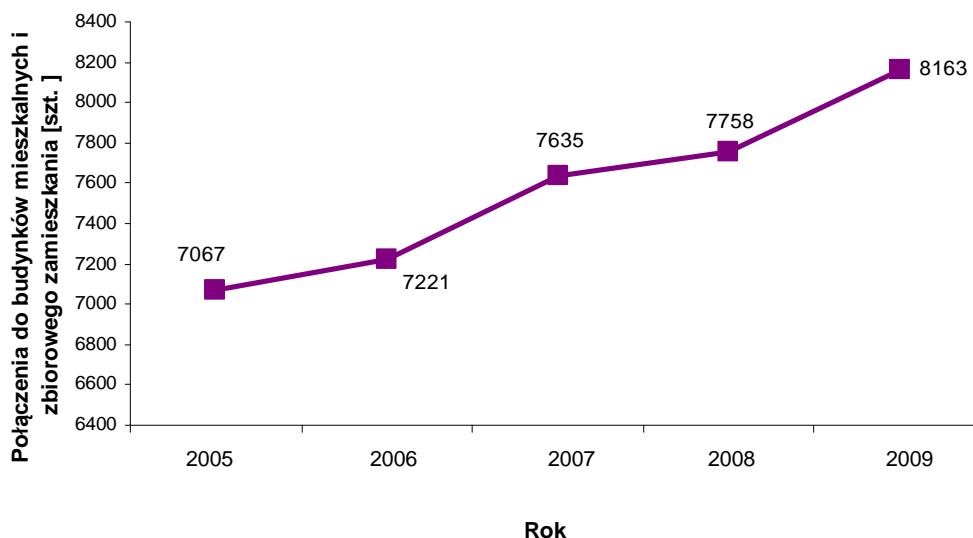
Tabela 6. Charakterystyka sieci wodociągowej

Sieć wodociągowa	Charakterystyka czynnej sieci wodociągowej		
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Długość czynnej sieci rozdzielczej bez przyłączy [km]	365,5	370,0	388,4
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	54.503	54.538	54.507
Połączenia do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	7.635	7.758	8.163

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

Analizę wzrostu połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania dla sieci wodociągowej na terenie powiatu w latach 2005-2009 obrazuje wykres 1.

Wykres 1. Charakterystyka wzrostu ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2005-2009

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

3.2. Gospodarka ściekowa

3.2.1. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej

Gospodarka ściekowa jest dobrze rozwinięta szczególnie na terenach miejskich powiatu. Ścieki powstające na terenach wiejskich, które nie zostały jeszcze zaopatrzone w sieć kanalizacyjną gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone do punktu zlew czego. Całkowita długość czynnej sieci kanalizacyjnej (bez przykanalików) na terenie Powiatu Gryfickiego w 2009 roku wynosiła 273,30 km, a procent mieszkańców z obszaru całego powiatu podłączonych do sieci kanalizacyjnej wynosił 41,48 %. Charakterystykę długości czynnej sieci kanalizacyjnej w latach 2007-2009 prezentuje tabela 7.

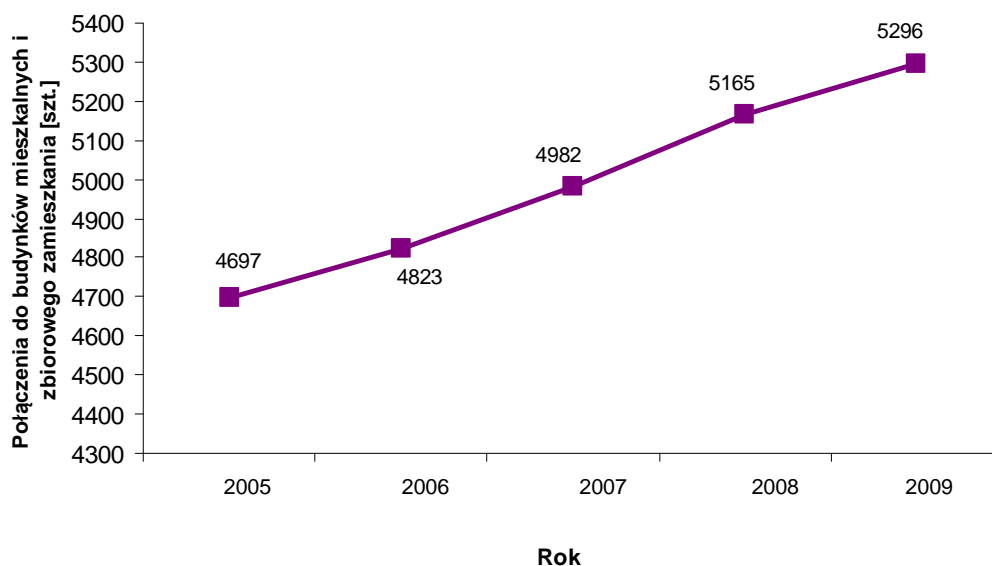
Tabela 7. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej

Sieć kanalizacyjna	Charakterystyka czynnej sieci kanalizacyjnej		
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej bez przykanalików [km]	269,8	272,1	273,3
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	24.883	25.167	25.139
Połączenia do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	4.982	5.165	5.296

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

Analizę wzrostu połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania dla sieci kanalizacyjnej na terenie Powiatu Gryfickiego w latach 2005-2009 obrazuje wykres 2.

Wykres 2. Charakterystyka wzrostu ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w latach 2005-2009

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

Zgodnie z powyższym wykresem w latach 2005-2009 nastąpił dość znaczny wzrost ilości połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania dla sieci kanalizacyjnej. Zgodnie z danymi uzyskanymi z Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2009 na terenie gminy eksploatowanych było 5.296 połączeń do sieci kanalizacji sanitarnej.

3.2.2. Oczyszczalnie ścieków

W przeważającej większości wsi na terenie powiatu, ścieki bytowe utylizowane są indywidualnie poprzez szamba, stanowiąc duże zagrożenie dla gruntu i pobliskich rowów melioracyjnych. Kilkanaście wsi nie posiada żadnych urządzeń oczyszczających.

Miasto Gryfice posiada komunalną oczyszczalnię ścieków o przepustowości w I etapie 3000 m³/d (docelowo 6000 m³/d). Oczyszczalnia ta przyjmuje ścieki z obszaru całego miasta. W miejscu zlikwidowanej Cukrowni Gryfice funkcjonuje oczyszczalnia biologiczna (trzcinowa).

Na terenie **gminy Trzebiatów** funkcjonuje jedna duża komunalna oczyszczalnia ścieków mechaniczno-biologiczna. Znajduje się ona na przedmieściu Trzebiatowa. Oczyszczalnia ta o proj. przepustowości $Q_{dob.} = 4500 \text{ dm}^3/\text{d}$ działa od roku 1994 i osiąga wysoki stopień redukcji zanieczyszczeń. W chwili obecnej obciążona jest w 70%. Oczyszczalnia nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości, ponieważ nie wszystkie miejscowości są podłączone. Do oczyszczalni podłączone są następujące miejscowości: Trzebiatów, Mrzeżyno, Trzebusz, Nowielice, Gołańcz Pomorska i Mirosławice. W pozostałych miejscowościach powstałe ścieki odprowadzane są do lokalnych lub przydomowych zbiorników bezodpływowych.

W **gminie Karnice** następujące miejscowości posiadają urządzenia do oczyszczania ścieków: Karnice, Cerkwica, Czaplin Mały i Węgorzyn. W pozostałych miejscowościach ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone na podstawie indywidualnie zawartych umów na punkt zlewny oczyszczalni w Karnicach.

Na terenie **gminy Rewal** funkcjonuje grupowa oczyszczalnia ścieków mechaniczno - biologiczna w Pobierowie, która obsługuje wszystkie miejscowości gminne oraz Łukęcin. z gminy Dziwnów i Gostyń z gminy Świerzno. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest jezioro Liwia Łuża poprzez Kanał Dreżewo.

Miasto Płoty posiada nowa mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków. Została ona oddana do eksploatacji w połowie 2001 roku. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Rega. Oprócz miasta na oczyszczalni są odprowadzone ścieki ze wsi Słudwia i Karczewie. Wieś Mechowo posiada własną oczyszczalnię ścieków, która jest zlokalizowana na północny – wschód od zabudowy wsi. Oczyszczalnia znajdują się też we wsiach Lisowo i Wyszobór.

Na terenie **gminy Brojce**, zlokalizowana jest jedna oczyszczalnia, właśnie w Brojcach.

Charakterystykę ładunków zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu w roku 2009, w poszczególnych gminach powiatu prezentuje tabela 8.

Tabela 8. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu [kg/rok]

Jednostka terytorialna	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu [kg/rok]				
	BZT ₅	ChZT	Zawiesina ogólna	Azot ogólny	Fosfor ogólny
Brojce	1.396	3.963	1.084	0	0
Gryfice	4.744	43.263	6.339	15.005	563
Karnice	1.414	5.442	1.432	0	0
Płoty	4.775	14.350	4.587	0	0
Rewal	6.298	35.193	6.712	21.218	2.411
Trzebiatów	2.601	19.658	5.836	6.928	450
Powiat Gryficki	21.288	121.869	25.990	43.151	3.424

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

Dane dotyczące ilości ścieków oczyszczonych [tys. m³] oraz ilości wytworzonych osadów ściekowych [Mg] w roku 2009 na terenie poszczególnych gmin powiatu przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Ilości ścieków oczyszczonych [tys. m³] oraz ilości wytworzonych osadów ściekowych [Mg]

Jednostka terytorialna	Ścieki oczyszczone [tys. m ³]	Osady ściekowe [Mg]
Brojce	83,30	7,00
Gryfice	712,00	431,00
Karnice	57,20	11,00
Płoty	198,00	87,00
Rewal	885,00	46,00
Trzebiatów	819,60	280,00
Powiat Gryficki	2755,10	862,00

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (Bank Danych Lokalnych)

IV. STAN WYBRANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA

Środowisko naturalne w coraz większym stopniu odczuwa negatywne skutki działalności człowieka. Stan poszczególnych elementów środowiska naturalnego jest ściśle zależny od podejścia mieszkańców do problemu zanieczyszczeń. Duży wpływ na elementy środowiska przyrodniczego, tj. na stan wód podziemnych, wód powierzchniowych, powietrza atmosferycznego, ma także stopień uprzemysłowienia danego regionu. Zachowanie bezcennych zasobów naturalnych w jak najlepszym stanie jest możliwe tylko i wyłącznie dzięki ochronie poszczególnych elementów środowiska.

4.1. Budowa geologiczna

Powiat gryficki położony jest w obrębie synklinarium szczecińskiego, uformowanego ostatecznie w czasie orogenezy alpejskiej. Synklinorium to jest wydłużonym elementem tektonicznym z kilkoma równoległymi do osi synkliny fałdami. Występuje tu około 400 m miąższości utworów kenozoicznych, kilkaset metrów osadów kredowych oraz formy tektoniki solnej. Najstarszym udokumentowanym utworami są utwory permskie wytworzone w postaci iłów, piaskowców, mułowców oraz utwory triasowe wytworzone jako mułowce i piaskowce przechodzące w wapienie, dolomity i anhydryty. W części stropowej triasu występują iłowce i mułowce z anhydrytami. Jura reprezentowana jest przez osady piaszczyste, piaskowce, iły i mułowce, a w części środkowej i stropowej wapienie, piaskowce, margle i mułowce. Trzeciorzęd stanowią utwory morskie, głównie piaski, muły i iły oraz piaski i żwiry kwarcowe z nakładkami ilastymi i węglem brunatnym. Utwory czwartorzędowe, głównie plejstoceńskie, zostały uformowane w okresie zlodowacenia bałtyckiego. Reprezentowane są przez gliny, piaski gliniaste i osady ilaste. W dolinach rzek występują osady holoceniowe wykształcone w postaci glin, piasków i torfów. Miąższość utworów czwartorzędowych waha się od kilku do 150 metrów.

Pod względem hydrogeologicznym powiat gryficki należy do makroregionu zachodniego Niżu Polskiego. Głębokość występowania pięter wodonośnych waha się od 20 do 150 m, zasobność określona jako średnią ($50-200 \text{ m}^3/24\text{h}/\text{km}^2$), częściowo dużą (ponad $200 \text{ m}^3/24\text{h}/\text{km}^2$). W regionie tym wydzielono piętra wodonośne triasu, jury, kredy i czwartorzędu. Piętra trzeciorzędowe są sporadyczne. Dominujące znaczenie mają piętra wodonośne czwartorzędu. Miasto Gryfice położone jest w centralnej części Równiny Gryfickiej, która zbudowana jest z glin zwałowych i piasków. Porozcinana jest licznymi plejstoceńskimi dolinami wypełnionymi piaskami tarasów akumulacyjnych. Do najważniejszych z tych dolin zalicza się Dolinę Regi i rynny odpływowe Stuchowskiej Strugi i Otoczki. Nieco dalej w pobliżu miejscowości Płoty wysoczyznę przecina równoleżnikowa Pradolina Pomorska.

4.2. Wody podziemne

Wody podziemne są jednym z ważniejszych bogactw naturalnych decydujących o rozwoju regionu. Ilość wód podziemnych na danym obszarze zależy od charakteru budowy geologicznej oraz rodzaju skał i osadów. Na obszarze powiatu znajdują się Zbiorniki Wód Podziemnych, które stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę pitną. Wykorzystywane są przede wszystkim wody porowe, znajdujące się w osadach czwartorzędowych.

Państwowy Instytut Geologiczny prowadzi badania jakości wód podziemnych w punktach badawczych sieci stacjonarnych obserwacji. Badania jakości wód na terenie Powiatu Gryfickiego prowadzone były w roku 2009. Jakość wód oceniono poprzez prowadzenie standardowych obserwacji stanu zwierciadła wód podziemnych i wydajności źródeł oraz badania składu chemicznego. W roku 2010 nie prowadzono badań monitoringowych jakości wód podziemnych na terenie powiatu. Wyniki prezentujące ocenę jakości wód podziemnych w wybranych punktach badawczych na terenie Powiatu Gryfickiego prezentuje tabela 10.

Tabela 10. Ocena jakości wód podziemnych w punktach badawczych

Nr punktu/Nr otworu	Nazwa punktu	Miejscowość	Typ chemiczny wody	Klasa	Przekroczenie wymagań jakości wód przeznaczonych do spożycia
I/649/1	Lisowo - 1	Lisowo	HCO ₃ -Ca	III	Mn, Fe
I/649/2	Lisowo - 2	Lisowo	HCO ₃ -Ca	II	Mn, Fe
I/649/3	Lisowo - 3	Lisowo	HCO ₃ -SO ₄ -Ca	II	-
II/1028/1	Rogozina	Rogozina	HCO ₃ -Ca- Na	II	Mn, Fe

Źródło: Rocznik Hydrogeologiczny Państwowej Służby Hydrogeologicznej, Rok hydrologiczny 2009

W 2009 roku wody podziemne na terenie powiatu w większości charakteryzowały się dobrą klasą czystości. Przekroczenia występowały głównie na skutek zanieczyszczenia związkami żelaza oraz manganu.

Do głównych czynników wpływających na pogorszenie stanu wód podziemnych należy eutrofizacja powierzchniowych warstw litosfery, związana z nadmiernym nawożeniem i intensyfikacją gospodarki rolnej. Spływające związki azotu (amonowego, azotynowego) przenikają zwłaszcza do płycej położonych zasobów wód podziemnych powodując ich degradację. Ponadto na typowe antropogeniczne zanieczyszczenia nakładają się zanieczyszczenia typowo naturalne np. podwyższone stężenia chlorków. W celu ograniczenia wpływu na zasób i jakość wód podziemnych na terenie powiatu wprowadzono strefy ochronne wokół niektórych ujęć wód.

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 roku o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32 poz. 159) reguluje status prawny stref ochronnych ujęć wody ustanowionych przed dniem 1 stycznia 2002 roku tj. dniem wejścia w życie aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Zgodnie z art. 21 ust.1 ustawy zmieniającej „Strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasają z dniem 31 grudnia 2012 r.”

Wykaz wszystkich stref ochronnych ujęć wód podziemnych występujących na terenie powiatu gryfickiego prezentuje tabela 11.

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Tabela 11. Wykaz stref ochronnych ujęć wód podziemnych

Lokalizacja ujęcia		Nazwa ujęcia/ ulica	Nazwa właściciela ujęcia	Nazwa użytkownika ujęcia	Akt prawny ustanawiający strefę ochronną
gmina	miejsowość				
Strefy ochronne ujęć wód podziemnych obejmujące teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002r.					
Brojce	Dargosław	-	Gmina Brojce	Przedsiębiorstwo Usług Wodnych i Sanitarnych Sp. z o. o. w Nowogardzie	Akt nr OSB-7/6226/4/95 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 11.04.1995r.
Gryfice	Gryfice	ul. Śniadeckich	Gmina Brojce	Zakład Gospodarki Komunalnej w Gryficach	Akt nr OSB-7/6226/8/95 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 21.07.1995r.
Gryfice	Gryfice	ul. Niechorska 27	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach	Akt nr OS-7/6226/7/93 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 03.08.1993r.
Gryfice	Prusinowo	-	Gmina Gryfice	Zakład Gospodarki Komunalnej w Gryficach	Akt nr OSB-7/6226/9/98 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 04.12.1998r.
Płoty	Płoty	ul. Ogrodowa	Gmina Płoty	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Płotach	Akt nr OSB-7/6226/5/97 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 05.05.1997r. zmienione przez Akt nr RLiOŚ 6220/10/00 wydany przez Starostę Gryfickiego z dnia 26.10.2000r.
Rewal	Rewal, Śliwin	-	Gmina Rewal	Wodociągi Rewal Sp. z o. o. ul. Poznańska 31	Akt nr RLiOŚ 6220/5/00 wydany przez Starostę Gryfickiego z dnia 13.03.2000r.
Rewal	Trzęsacz	-	Gmina Rewal	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Pobierowie	Akt nr RLiOŚ 6223/15/99 wydany przez Starostę Gryfickiego z dnia 14.05.1999r.
Trzebiatów	Gorzysław	-	Osoba prywatna	Osoba prywatna	Akt nr OSB-7/6226/4/94 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 08.03.1994r.
Trzebiatów	Trzebiatów	ul. Pietruszkowa 1	Gmina Trzebiatów	Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Trzebiatowie	Akt nr OSB-7/6226/15/95 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 23.10.1995r.
Trzebiatów	Trzebiatów	-	Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. w Płocku	Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. w Płocku	Akt nr OSB-7/6226/5/93 wydany przez Wojewodę Szczecińskiego w dniu 19.07.1993r.
Ujęcia wód podziemnych, dla których Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie ustanowił strefę ochronną obejmującą teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej					
Gryfice	Gryfice	ul. Trzygłowska	Gmina Gryfice	Zakład Gospodarki Komunalnej w Gryficach	Rozporządzenie Nr 4/2005 (Dz. Urz. Woj. Zach. Nr 29 poz. 614 z dn. 12.04.2005r.) data wydania: 06.04.2011r.

Zródło: www.rzgw.szczecin.pl

4.3. Wody powierzchniowe

Powiat Gryficki posiada znaczne zasoby wód powierzchniowych. Od północy, na odcinku od Pobierowa do Rogowa graniczy z Bałtykiem. Układ hydrologiczny powiatu tworzą wody powierzchniowe i podziemne. Do wód powierzchniowych zaliczamy wody śródlądowe- jeziora, rzeki i inne drobniejsze cieki oraz kanały melioracyjne.

Według podziału hydrograficznego Polski powiat gryficki położony jest w granicach czterech głównych obszarów zlewniowych:

- zlewni rzeki Regi,
- zlewni rzeki Dziwny ,
- zlewni jeziora Resko Przymorskie,
- zlewni przymorza od Dziwny do Regi.

Na jakość wód powierzchniowych oddziałuje wiele czynników, do najważniejszych z nich należą uwarunkowania naturalne, takie jak: warunki klimatyczne, warunki hydrologiczne, zdolność do samooczyszczania oraz dopływające zanieczyszczenia.

Główna oś hydrologiczna powiatu stanowi Rega. Jest to jedna z największych rzek Pomorza i druga pod względem wielkości zasobów wodnych rzeka byłego województwa szczecińskiego. Obszar źródłowy Regi znajduje się na Pojezierzu Drawskim na południowy wschód od Świdwina. Rega wypływa z jeziora Resko Górne i uchodzi do morza w miejscowości Mrzeżyno. Całkowita powierzchnia zlewni wynosi 2 724,90 km², a jej długość 167,80 km. Północna granice zlewni wyznacza brzeg morza Bałtyckiego. Pozostałe granice tworzą naturalne wododziały między zlewnia Regi a zlewniami rzek: Świniec, Wołczenica, Gowienica, Ina, Drawa, Gwda, Parsęta i Dębosznicą. Rzeka Rega charakteryzuje się dość znaczną gęstością sieci rzecznych.

Tabela 12. Wykaz cieków przepływających przez teren Powiatu Gryfickiego

LP	Nazwa cieku	Długość (km)		Powierzchnia (km ²)	
		całkowita	w powiecie	całkowita	w powiecie
1.	rzeka Rega	172	69,32	2723,3 (w tym)	699,7 (w tym)
2.	rzeka Sępólna	60,08	6,4	87,7	27,6
3.	rzeka Rekowa	22,01	14,51	110,4	50
4.	rzeka Gardominka	26,6	15,56	73	49,5
5.	strumyk Sowno	8	8	15	
6.	rzeka Lubieszawa	11	11	57,7	57,7
7.	rzeka Otoczka	10,57	10,57	54,8	54,8
8.	rzeka Mołstowa	25,5	16	371,5 (w tym)	132,9 (w tym)
9.	rzeka Pniewka	9	9	40,5	40,5
10.	strumień Brodziec	7,82	7,82	28,7	28,7
11.	rzeka Samia	14,68	14,68	60,4 (w tym)	60,4 (w tym)
12.	strumień Gorzysław	10,5	10,5	31,4	31,4
14.	Stara Rega	11,6	11,6	32,9	32,9
		2,35	2,35	3,1	3,1
		3,47	3,47	13,2	13,2
15.	strumień Karnice	8,72	8,72	12,4	12,4
16.	strumień Niczonów	7,03	7,03	11,1	11,1
17.	strumień Sadlno	13,5	13,5	15,9	15,9

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

LP	Nazwa cieku	Długość (km)		Powierzchnia (km ²)	
		całkowita	w powiecie	całkowita	w powiecie
18.	Stuchowska Struga	31,8	15,98	148,6	53
19.	rzeka Wołcza	29,44	7,14	429,5	29
Razem		485,67	263,15		

Zródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015

W 2008 roku ukazało się rozporządzenie Ministra Środowiska, z dnia 20 sierpnia 2008 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, Dz. U. Nr 162, poz.1008. Rozporządzenie wymaga dokonania oceny stanu ekologicznego, elementów fizykochemicznych, stanu chemicznego i stanu jakości wód. W załącznikach od 1 do 5 i 8 rozporządzenia zamieszczono wartości graniczne dla poszczególnych klas. Wartości z załączników od 1 do 4 zróżnicowane są w zależności od kategorii wód i typów jednolitych części wód¹. Stan ekologiczny wód powierzchniowych oceniono na podstawie wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych i substancji szczególnie szkodliwych (załączniki 1, 2, 3, 4, 5 rozporządzenia). Zgodnie z ww. rozporządzeniem WIOŚ Szczecin przeprowadził ocenę jakości wód rzecznych w powiecie gryfickim. Ocenę jakości wód rzecznych powiatu wg ww. rozporządzenia prezentuje tabela 13.

Tabela 13. Ocena jakości wód rzecznych w Powiecie Gryfickim w latach 2008-2009

Nazwa punktu pomiarowego	Ocena elementów fizykochemicznych	Ocena substancji szczególnie szkodliwych	Ocena elementów biologicznych	Ocena stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu w punkcie	Ocena Stanu jednolitej części wód
2008							
Rega poniżej m. Płoty	II	dobry	II	dobry	b.d.	dobry	dobry
Rega w Trzebiatowie	poniżej dobrego	dobry	II	umiarkowany	dobry	zły	zły
Rega ujście do morza m. Mrzeżyno)	poniżej dobrego	dobry	I	umiarkowany	b.d.	zły	zły
Rega powyżej ujścia Mołstowej (m. Borzecin)	poniżej dobrego	b.d.	II	umiarkowany	b.d.	zły	zły
Rekowa ujście do Regi (m. Płoty)	poniżej dobrego	dobry	I	umiarkowany	b.d.	zły	zły
Gardominka ujście do Regi (m. Baszewice)	poniżej dobrego	dobry	III	umiarkowany	b.d.	zły	zły
2009							
Rega w Trzebiatowie	II	dobry i powyżej dobrego	II	dobry	dobry	dobry	dobry

Zródło: Ocena jakości wód powierzchniowych w Województwie Zachodniopomorskim w roku 2008 oraz 2009 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu kwalifikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, WIOŚ Szczecin

Zgodnie z badaniami prowadzonymi przez WIOŚ w Szczecinie wykazano ostatecznie, że wody powiatu gryfickiego w roku 2008 roku można określić jako wody o złym stanie. Jedynie Rega na odcinku od zbiornika Likowo do zbiornika Rejowice wyróżnia się stanem dobrym. Natomiast w 2009 roku nastąpiła poprawa czystości rzeki Regi w punkcie Rega w Trzebiatowie. Ocena elementów fizykochemicznych uzyskała klasę II, a stan chemiczny oceniono jako dobry. W rezultacie stan jednolitej części wód oceniono jako dobry.

4.4. Powietrze atmosferyczne

Ocena jakości powietrza na terenie Województwa Zachodniopomorskiego została dokonana w odniesieniu do stref, w tym aglomeracji, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Jakość powietrza na terenie województwa podlegała ocenie zgodnie z Ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2008r. Nr 25 poz.150) oraz z innymi rozporządzeniami, tj.:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r., w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U.08.47.281),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r., w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.08.52.310).

Ochronę powietrza dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup ustanowionych kryteriów, ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Ocena pod kątem ochrony zdrowia obejmuje następujące zanieczyszczenia:

- dwutlenek azotu NO₂,
- dwutlenek siarki SO₂,
- benzen C₆H₆,
- ołów Pb,
- tlenek węgla CO,
- arsen As,
- kadm Cd,
- nikiel Ni,
- pył PM₁₀,
- ozon O₃,
- benzo(a)piren B(a)P.

W ocenie pod kątem ochrony roślin należy uwzględnić:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynikiem Oceny jakości powietrza jest zaliczenie danej strefy do jednej z trzech klas. Wyróżnia się następujące klasy:

Klasa A - gdy stężenie zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych oraz poziomów długoterminowych,

Klasa B – gdy stężenia zanieczyszczeń na obszarze strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

Klasa C – gdy stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych,

Klasa D1 – gdy stężenie na terenie strefy nie przekracza poziomu celu długoterminowego,

Klasa D2 - gdy stężenie na terenie strefy przekracza poziomu celu długoterminowego.

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Dla strefy, w której poziom choćby jednej substancji przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji lub przekracza poziom dopuszczalny w przypadku gdy margines tolerancji nie został określony, wymagane jest opracowanie programu ochrony powietrza.

Biorąc pod uwagę ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin Powiat Gryficki zaliczany jest do strefy gryficko – kamieńskiej o ogólnej powierzchni 2.020 km², posiadającej kod PL.32.16.z.02. Wyniki oceny według kryterium odniesionych dla ochrony zdrowia za rok 2009 prezentuje tabela 14.

Tabela 14. Ocena pod kątem ochrony zdrowia w 2009 roku

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń									
		SO ₂	NO ₂	PM10	Cd	As	Ni	BaP	Pb	C ₆ H ₆	CO
Gryficko – Kamieńska	PL.32.16.z.02.	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla Województwa Zachodniopomorskiego, raport za rok 2009

Dla wszystkich powyższych zanieczyszczeń, zgodnie z oceną jakości powietrza w 2009 roku, strefa „Gryficko - Kamieńska” należy do klasy A. Stężenia ww. związków nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i docelowych.

Wyniki oceny według kryterium odniesionych dla ochrony roślin za rok 2009 prezentuje tabela 15.

Tabela 15. Ocena pod kątem ochrony roślin w 2009 roku

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń	
		SO ₂	NO _x
Gryficko – Kamieńska	PL.32.16.z.02.	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla Województwa Zachodniopomorskiego, raport za rok 2009

Zgodnie z przeprowadzoną oceną zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin z uwzględnieniem poziomów dopuszczalnych oraz docelowych, dla wszystkich zanieczyszczeń strefa „Gryficko - Kamieńska” na której znajduje się Powiat Gryficki została przypisana do klasy A.

Ocena zanieczyszczeń ozonu w 2009 roku została przeprowadzona dla kryteriów ochrony zdrowia oraz dla ochrony roślin. Powiat Gryficki pod względem oceny zawartości ozonu w powietrzu zaliczany jest do strefy zachodniopomorskiej. Strefa ta charakteryzuje się kodem PL.32.00.b.20 i zajmuje powierzchnię 22.591 km². Wyniki oceny według kryterium odniesionych dla ochrony zdrowia oraz ochrony roślin za rok 2009 prezentuje tabela 16.

Tabela 16. Ocena pod kątem ochrony zdrowia i roślin dla ozonu

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla zanieczyszczeń O ₃			
		Ze względu na ochronę zdrowia		Ze względu na ochronę roślin	
		Poziom docelowy określony dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia	Poziom celu długoterminowego o określony dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia	Poziom docelowy określony dla ozonu pod kątem ochrony roślin	Poziom celu długoterminowego określony dla ozonu pod kątem ochrony roślin
Strefa zachodniopomorska	PL.32.00.b.20.	A	D2	A	D2

Zródło: Roczna ocena jakości powietrza dla Województwa Zachodniopomorskiego, raport za rok 2009

Zgodnie z przeprowadzoną oceną jakości powietrza w roku 2009, strefa zachodniopomorska otrzymała klasę D2 w związku z przekroczeniem poziomu celu długoterminowego przez stężenia ozonu, dla kryterium ustanowionego ze względu na zdrowie oraz ze względu na rośliny. Przekroczenia stwierdzone zostały na podstawie pomiarów, wykonywanych na automatycznych stacjach w Szczecinie, w Widuchowej i w Storkowie (powiat szczeciński). Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku – to ograniczenie emisji lotnych związków organicznych jako prekursorów ozonu, które to działania powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska. Ponadto w ocenie jakości powietrza za 2009 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu na obszarze strefy zachodniopomorskiej. W tym przypadku strefa ta otrzymała w ocenie za rok 2009 klasę A.

W 2011 roku WIOŚ w Szczecinie opracował ocenę jakości powietrza w strefach za rok 2010. W stosunku do ocen opracowywanych poprzednio, ocena za rok 2010 zawiera nowe elementy wynikające z nowego podziału kraju na strefy oraz Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008r. w sprawie jakości powietrza i czystego powietrza dla Europy (CAFE). Po raz pierwszy w ocenie rocznej został uwzględniony pył PM_{2,5} wg wymagań i kryteriów określonych w Dyrektywie 2008/50/WE (CAFE). W Dyrektywie tej dla pyłu PM_{2,5} określony został margines tolerancji do roku 2014, aż do osiągnięcia w 2015 poziomu dopuszczalnego, który wynosi 25 µg/m³ dla stężenia średniorocznego. Nowym elementem oceny jakości powietrza jest również fakt, iż począwszy od 2010 roku, w odniesieniu do benzenu i dwutlenku azotu, wartość marginesu tolerancji wynosi zero.

Zmiany transponujące zapisy Dyrektywy 2008/50/WE do polskiego prawa są w trakcie realizacji i zostały określone w „Założeniach do ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw” przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 16 listopada 2010r. W założeniach tych dla wszystkich zanieczyszczeń objętych roczną oceną jakości powietrza, przyjęto nową definicję strefy. W rozumieniu ww. założeń oraz projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw, strefą jest aglomeracja, miasto o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. oraz pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji oraz miast powyżej 100 tys. mieszkańców. W województwie zachodniopomorskim od 2010r. strefami takimi są więc:

- Aglomeracja szczecińska (Szczecin – miasto na prawach powiatu),
- Miasto Koszalin (miasto powyżej 100 tys. mieszkańców),
- strefa zachodniopomorska, którą stanowi pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej oraz Miasta Koszalin.

Zgodnie z tymi założeniami, ocenę jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin dla Powiatu Gryfickiego od roku 2010 opisuje strefa zachodniopomorska o ogólnej powierzchni 22.508 km², posiadającej kod PL3203.

Zgodnie z Dyrektywą 2008/50/WE oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, rocznej ocenie jakości powietrza za 2010 rok podlegały następujące substancje:

- dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenki azotu NO_x, benzen C₆H₆, pył zawieszony PM₁₀, pył zawieszony PM_{2,5}, ołów (Pb) zawarty w pyłe PM₁₀ i tlenek węgla (CO) – dla których obowiązują poziomy dopuszczalne substancji w powietrzu,
- oraz zawarte w pyłe PM₁₀: arsen (As), kadm (Cd), nikiel (Ni) i benzo(a)pirenu – dla których obowiązują poziomy docelowe substancji w powietrzu,
- ozon (O₃) podlegający ocenie pod kątem poziomu docelowego substancji w powietrzu oraz pod kątem poziomu celu długoterminowego.

Wynikowe klasy stref dla województwa zachodniopomorskiego dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2010 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia wg jednolitych kryteriów w skali kraju, zgodnych z kryteriami UE – wg oceny rocznej za rok 2010 prezentuje tabela 17.

Tabela 17. Ocena pod kątem ochrony zdrowia w 2010 roku

Nazwa strefy	Kod	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)	As	Cd	Ni	BaP
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	C	A	A	A	A	A	D2	A	A	A	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla Województwa Zachodniopomorskiego za 2010r.

Wynikowa klasa strefy zachodniopomorskiej w ocenie rocznej za 2010 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin prezentuje tabela 18.

Tabela 18. Ocena pod kątem ochrony roślin w 2010 roku

Nazwa strefy	Kod	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
		SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza dla Województwa Zachodniopomorskiego za 2010r.

Zgodnie z przeprowadzoną oceną strefa zachodniopomorska otrzymała klasę C ze względu na stwierdzone na obszarze strefy przekroczenia standardu jakości powietrza przez 24-godzinne stężenia pyłu zawieszzonego PM₁₀ oraz ze względu na stwierdzone przekroczenia poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)piranu. Przekroczenia stężeń pyłu PM₁₀ wykazały pomiary na czterech stanowiskach, tj. w Widuchowej (powiat gryfiński), w Gryfinie oraz na dwóch stanowiskach w Szczecinku (ul. Artyleryjska oraz ul. 1 Maja). Przypisanie strefie zachodniopomorskiej klasy C dla pyłu PM₁₀ nie oznacza jednak, że przekroczenia występują na całym obszarze. Oznacza to bowiem, że na obszarze strefy są miejsca, które wymagają podjęcia działań na rzecz poprawy jakości powietrza (POP) w celu przywrócenia obowiązujących standardów. Strefa zachodniopomorska otrzymała klasę C ze względu na przekroczenia poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu na trzech stanowiskach, tj. w miejscowości Widuchowa oraz na dwóch stanowiskach w Szczecinie. Podobnie jak w przypadku pyłu PM₁₀, również w przypadku benzo(a)pirenu klasa C nie oznacza, iż przekroczenia występują na całym obszarze strefy. Biorąc pod uwagę wyniki pomiarów, wyodrębniono w strefie dwa potencjalne obszary przekroczeń poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu, którymi są: miasto Szczecinek oraz obszar wsi Widuchowa. Strefy, w których wystąpiły przekroczenia zakwalifikowane są do opracowania programów ochrony powietrza.

Ponadto wyniki oceny jakości powietrza w 2010 roku wykazały, iż w strefie zachodniopomorskiej, a także w pozostałych strefach województwa przekroczony został poziom celu długoterminowego przez stężenie ozonu dla ochrony zdrowia oraz ochrony roślin. Ze względu na wystąpienie przekroczeń strefie została przypisana klasa D2. Dla stref w klasie D2 nie jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Działania wymagane w tym przypadku to ograniczenie emisji prekursorów ozonu (tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych), które to działania powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

V. REALIZACJA ZADAŃ EKOLOGICZNYCH W LATACH 2009-2010

W 2009 roku Starostwo Powiatowe w Gryficach przystąpiło do opracowania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska w celu ukazania problemów związanych z ochroną środowiska oraz kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Program, został uchwalony przez Radę Powiatu Gryfickiego, uchwałą nr V/45/11 z dnia 28 lutego 2009 roku, w sprawie uchwalenia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015” oraz stanowiącego jego część „Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019”.

Raport z wykonania „Powiatowego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009-2010” obejmują analizę założonych zadań w ww. Programie oraz weryfikację wykonania tych zadań w latach 2009-2010. Analiza ta oparta jest głównie na Harmonogramie Ochrony Środowiska zamieszczonym w „Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”. Szczegółową analizę realizacji celów i zadań zapisanych w programie ochrony środowiska przedstawiono w tabeli 19.

Tabela 19. Realizacja celów i zadań zawartych w dokumencie pn. „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gryfickiego na lata 2009-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2015”

Działania gmin	Opis realizacji zadań przez gminy Powiatu Gryfickiego w latach 2009-2010 zapisanych w Powiatowym Programie Ochrony Środowiska
Realizacja zadań: Gmina Brojce	
Budowa sieci wodociągowej przesyłowej Bielikowo – Mołstowo – Łatno wraz z siecią rozdzielczą w miejscowości Mołstowo i Łatno oraz sieci wodociągowej przesyłowej Dargosław – Drzewo wraz z siecią rozdzielczą w miejscowości Dargosław, modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w miejscowościach Bielikowo i Drzewo	Zadanie nie zostało zrealizowane: w okresie raportowania zadania związane z rozbudową sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej w gm. Brojce nie były wykonywane. Gmina nie posiadała środków finansowych na realizację zadań, a jego wykonanie przewidywane jest w kolejnych latach.
Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodnokanalizacyjnej na terenie całej gminy: budowa sieci wodociągowych przesyłowych między miejscowościami gminy Brojce, modernizacja sieci wodociągowych wewnętrznych, budowa sieci kanalizacyjnych przesyłowych między miejscowościami gminy Brojce, budowa sieci kanalizacyjnych wewnętrznych, budowa sieci wewnętrznych kanalizacyjnych w małych miejscowościach i koloniach gminy Brojce zakończonych "przydomowymi" oczyszczalniami	

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Budowa dróg gminnych i dróg transportu rolniczego	Zadanie realizowane w sposób ciągły: zadania z zakresu budowy dróg gminnych w okresie raportowania realizowano w sposób ciągły. Łączny koszt przeznaczony na ten cel w 2009 roku wyniósł 110.085,00 zł, a w 2010r. 145.264,00 zł. Główną inwestycją drogową było wybudowanie odcinka drogi do Racibora (koszt budowy odcinka: 500.564,00 zł).
Budowa ścieżki rowerowej i konnej wraz z zapleczem rekreacyjno – wypoczynkowym biegnących po nasypie kolei wąskotorowej	Zadanie nie zostało zrealizowane: w okresie raportowania zadania związane z rozbudową ścieżek rowerowych i konnych wraz z zapleczem rekreacyjno – wypoczynkowym nie było wykonywane. Gmina nie posiadała środków finansowych na realizację zadania, a jego wykonanie przewidywane jest w kolejnych latach.
Zagospodarowanie parku w Brojcach wraz z budową amfiteatru i alejek parkowych ze starobruku oraz zagospodarowanie parków wiejskich w miejscowościach: Mołostowo, Stołacz, Tapadły, Skrzykocin	Zadanie częściowo zrealizowane: w latach 2009-2010 zagospodarowano park w Brojcach, za łączną sumę 255.349,00 zł. Amfiteatru nie wybudowano, gmina nie posiadała środków finansowych na ten cel. Dodatkowo w roku 2010 zagospodarowano parki znajdujące się w gm. Brojce, tj. Mołostowo, Stołaż, Tapadły, Strzykocin. Łączny koszt realizacji zadań: 10.709,00 zł.
Budowa infrastruktury pod spływy kajakowe rzeka Mołstawa	Zadanie nie zostało zrealizowane: w okresie raportowania nie budowano żadnej infrastruktury pod spływy kajakowe rzeką Mołstawa. Gmina nie posiadała środków finansowych na realizację zadania w latach 2009-2010. Wykonanie działania planowane jest w przyszłych latach.
Realizacja zadań: Gmina Gryfice	
„Budowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w 11 miejscowościach na terenie gminy Gryfice (Borzyszewo, Skalin, Dziadowo, Zacisze, Zagórcze, Zaleszczyce, Świeszewo 3 kolonia, Przybiernówko kolonia, Popiele, Borzęcin, Otok) oraz wymiana sieci z rur azbestocementowych w Gryficach	Zadanie realizowane w sposób ciągły: w okresie raportowania budowa sieci wodociągowej w 11 miejscowościach gminy była realizowana na bieżąco.
Odłączenie i przebudowa istniejących przyłączy kanalizacji deszczowych od sieci sanitarnej	Zadanie nie zostało zrealizowane: w latach 2009-2010 odłączenie i przebudowa istniejących przyłączy kanalizacji deszczowej od sieci sanitarnej nie była wykonywana. Gmina nie posiadała środków finansowych na realizację zadania, a jego wykonanie przewidywane jest w kolejnych latach.
Modernizacja-przebudowa drogi powiatowej Nr 0123Z odcinek Nowielice- Bieczyno o długości 8,697km	Zadanie realizowane w sposób ciągły: zadania dotyczące budowy nowych oraz przebudowy istniejących dróg powiatowych były realizowane w sposób ciągły. W okresie raportowania wykonano następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> • „Przebudowa odcinka drogi powiatowej Nr 0102Z - wykonanie nawierzchni drogi w m. Karnice” – koszt: 560.459,50 zł, • „Przebudowa drogi powiatowej Nr 0110Z na odcinku Karnice - Goławice” – koszt: 1.613.713,92 zł, • „Przebudowa drogi powiatowej Nr 0114 Z na odcinku Natolewice-Natolewiczki”, • „Modernizacja drogi powiatowej w Gryficach ul. Mickiewicza” - koszt: 1.219.743,86 zł, • „Modernizacja dróg powiatowych w centrum Gryfic, ul. Wojska Polskiego, Niepodległości, Bracka, Kościelna” - koszt: 5.508.999,84 zł, • „Modernizacja drogi powiatowej Nr 0140 Z w m. Mechowo”- koszt: 580.000,77 zł, • „Przebudowa nawierzchni ulic 3-go Maja, Ks. Stanisława Ruta, Sienkiewicza i Podwiejskiej w Gryficach” - koszt: 1.906.908,29 zł, • „Przebudowa nawierzchni ulic 3-go Maja, Ks. Stanisława Ruta, Sienkiewicza i Podwiejskiej w Gryficach” – koszt: 453.229,80 zł, • „Przebudowa drogi powiatowej nr 0105 Z - Niechorze ul. Trzebiatowska- Gmina Rewal” - koszt: 908.691,29 zł, • „Przebudowa odcinka drogi powiatowej Nr 0123 Z Bieczyno - Gorzysław” - koszt: 610.327,68 zł, • „Przebudowa drogi powiatowej Nr 0125Z - Ulicy Sarniej w Trzebiatowie”.
Modernizacja – przebudowa drogi powiatowej Nr 0131Z odcinek Brojce -Srzykocin o długości 2,824km	
Modernizacja – przebudowa drogi powiatowej Nr 0125Z ul. Sarnia w m. Trzebiatów o długości 452 m	
Modernizacja – przebudowa drogi powiatowej Nr 0126Z odcinek Brojce –Stołaż - Tapadły o długości 7,2 km	
Modernizacja – przebudowa drogi powiatowej Nr 0208Z ul. Sportowa w m. Gryfice o długości 637m	
Przebudowa drogi powiatowej nr 0117Z odcinek 6,035 km od miejscowości Zapolice-Sadlno do miejscowości Sadlenko	

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Realizacja zadań: Gmina Płoty	
Rewitalizacja Gospodarki ściekowej Gminy Płoty (w ramach projektu ZM UMiGDRb do Funduszu spójności)	Zadanie nie zostało zrealizowane: działania związane z rewitalizacją systemu gospodarki wodno-ściekowej w gminie nie były realizowane. Rozbudowę systemu planuje się wykonać w przyszłych latach. W okresie raportowania gmina nie dysponowała wystarczającymi środkami finansowymi do wykonania działań.
Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej Gminy w Płotach (w ramach projektu ZM UMiGDRb do Funduszu spójności)	
Budowa regionalnego zakładu Gospodarowania Odpadami	Zadanie nie zostało zrealizowane: w okresie raportowania na terenie gminy nie wykonano żadnych działań prowadzących do budowy regionalnego Zakładu Gospodarowania Odpadami. Realizację działań prowadzących do stworzenia ponad gminnych systemów gospodarowania odpadami planuje się w przyszłych latach.
Rozbudowa i modernizacja systemu dróg gminnych w Gminie Płoty	Zadanie realizowane w sposób ciągły: w latach 2009-2010 zadania w zakresie rozbudowy oraz modernizacji ciągów komunikacyjnych w gminie były realizowane na bieżąco. W okresie raportowania wykonano następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> • zakup materiałów i usług remontowych do remontowania chodników oraz dróg gminnych w m. Płoty i gm. Płoty – koszt: 574.567,26 zł, • zakup materiałów i usług remontowych do remontowania chodników oraz dróg powiatowych w m. Płoty i gm. Płoty – koszt: 445.167,16 zł (w tym dotacja celowa z powiatu: 80.520,00 zł), • budowa parkingu przy drodze powiatowej w Mechowie – dotacja celowa z powiatu 17.176,00 zł, • budowa ul. Parkowej w Płotach jako realizacja I etapu Programu rozbudowy i modernizacji dróg gminnych w gminie Płoty – 1.408.345,70 zł (w tym dotacja celowa z powiatu 25.000,00 zł), • remont dróg i chodników przy drogach powiatowych – dotacja celowa z powiatu na zakup materiałów – 453.351,68 zł, • remont dróg i chodników gminnych – 132.807,00 zł (w tym dotacja celowa z powiatu: 509.763,03 zł).
Rewitalizacja obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską o dużym znaczeniu kulturalnym i historycznym	Zadanie nie zostało zrealizowane: w latach 2009-2010 na terenie gminy nie wykonywano działań rewitalizacyjnych obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską o dużym znaczeniu kulturalnym i historycznym.
Realizacja zadań: Gmina Rewal	
Budowa sieci wodnokanalizacyjnej w Gminie Rewal	Zadanie zostało zrealizowane: zgodnie z danymi Urzędu Gminy Rewal na koniec okresu raportowania na terenie gminy funkcjonował zamknięty system wodociągowy zasilający wszystkie miejscowości na terenie Gminy Rewal od Pobierowa do Pogorzeliicy, co zapewnia 100% objęcie usługami wodociągowymi domów mieszkalnych i placówek wypoczynkowych. W zakresie zaopatrzenia w wodę, Gminna Spółka Wodociągi Rewal Sp. z o. o. w Pobierowie prowadzi działalność w oparciu o własne ujęcia, sieć przesyłania wody oraz sześć stacji uzdatniania wody.
Przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Pobierowie	Zadanie zostało zrealizowane: w okresie raportowania dokonano realizacji zadania polegającego na rozbudowie oczyszczalni ścieków w Pobierowie wraz z modernizacją technologii. Celem projektu było zwiększenie przepustowości istniejącej oczyszczalni z 5.000 m ³ /d do 13.451 m ³ /d. Cel projektu osiągnięto poprzez połączenie modernizacji i części biologicznej istniejącej oczyszczalni ścieków. Wartość zrealizowanego projektu wyniosła: 28.517.313,01 zł.

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Przebudowa ulicy Klifowej w Rewalu	<p>Zadanie realizowane w sposób ciągły: zadania dotyczące budowy nowych oraz przebudowy istniejących ciągów komunikacyjnych były realizowane w sposób ciągły.</p> <p>W okresie raportowania wykonano następujące zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w m. Pobierowo wykonano budowę parkingu na: ul. Zgody, ul. Moniuszki, ul. Spacerowej oraz Wojska Polskiego, przebudowę ul. Grunwaldzkiej, ul. Pomorskiej, ul. Zachodniej, ul. Polnej, ul. Powstańców, ul. Poznańskiej, ul. Cichej, budowa chodnika: ul. Zgody, ul. Jana Kochanowskiego. Całkowity koszt wykonania inwestycji: 6.024.409,42 zł, • w m. Pustkowo: przebudowa ul. Magdaleny, ul. Sportowej oraz ul. Handlowej, budowa parkingu ul. Spacerowej. Koszy wykonania wszystkich inwestycji wyniosły: 1.386.991,05 zł, • w m. Trzęsacz: przebudowa ul. Klifowej, ul. Nadmorskiej oraz budowa parkingu ul. Zaułek. Koszt realizacji inwestycji: 1.735.045,69 zł, • w m. Rewal: przebudowa: ul. Pogodnej, ul. Krótkiej, ul. Różanej, ul. Klifowej, ul. Polnej, ul. Kwiatowej, ul. Słonecznikowej, ul. Chabrowej, przebudowa ronda ul. Mickiewicza, przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej Nr 102 z ul. Łokietka i ul. Słoneczną, budowa parkingu: ul. Szkolna, ul. Brzozowa, PKS Rewal, budowa chodnika ul. Mickiewicza. Koszty wykonanych inwestycji wyniosły: 5.096.212,85 zł, • w m. Niechorze: przebudowa: placu Morskich Opowieści, ul. Szczecińskiej, ul. Pocztowej, ul. Ludnej, ul. Słonecznej, ul. Leśnej; budowa chodnika: ul. Nadmorska, ul. Pomorska, ul. Ziółowa, ul. Mazowiecka; budowa ścieżki rowerowej ul. Trzebiatowska, budowa parkingu ul. Rybacka, ul. Środkowa. Koszt realizacji działań: 5.846.038,89 zł, • w m. Pogorzelica: przebudowa: ul. Morskiej, Sztormowej, Bursztynowej, Rzecznej, budowa chodnika ul. Wojska Polskiego. Koszt wykonania wszystkich robót wyniósł: 1.909.570,09 zł, • w m. Śliwin: przebudowa ul. Spokojnej oraz ul. Wesołej. Koszt wykonania przebudowy obu ulic wyniósł: 455.092,58 zł
Realizacja zadań: Gmina Trzebiatów	
Budowa Kompostowni	<p>Zadanie nie zostało zrealizowane: w latach 2009-2010 nie wykonano żadnych prac związanych z budową kompostowni na terenie gminy. Zadanie realizowane jest w roku bieżącym. Szacowany koszt realizacji inwestycji wyniesie: 7. 011.000,00 zł.</p>
Kanalizacja terenów wiejskich	<p>Zadanie nie zostało zrealizowane: działania związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich gminy nie były realizowane. Rozbudowę systemu planuje się wykonać w przyszłych latach. W okresie raportowania gmina nie dysponowała wystarczającymi środkami finansowymi na wykonanie działań.</p>
Likwidacja składowisk odpadów nie spełniających wymagań ekologicznych: opracowanie projektu likwidacji składowiska odpadów we Włodarce, likwidacja dzikich składowisk odpadów	<p>Zadanie zostało częściowo zrealizowane: składowisko we Włodarce w okresie raportowania nie zostało zamknięte ponieważ posiada i spełnia wszelkie wymagania ekologiczne. Przedmiotowe składowisko posiada pozwolenie zintegrowane, które zostało udzielone przez Wojewodę Zachodniopomorskiego na prowadzenie instalacji do 31 grudnia 2010r. W 2009 opracowano projekt likwidacji składowiska, projekt został wykonany w ramach funkcjonowania Związku CZG XXI dla 18 składowisk, w tym dla składowiska we Włodarce. Koszt realizacji projektu wyniósł: 600.000,00 zł. Dodatkowo w okresie raportowania z terenu gminy likwidowano na bieżąco tworzące się dzikie składowiska odpadów. W 2009 roku na ten cel przeznaczono łącznie 39.400,00 zł, natomiast w 2010 roku 19.986,00 zł.</p>
Ochrona wód rzeki Regi: budowa instalacji do oczyszczania wód opadowych (łapaczy olei i osadów) z terenu miasta Trzebiatów, walka z kłusownictwem na rzece Redze	<p>Zadanie zostało częściowo zrealizowane: działania związane z ogólną ochroną wód rzeki Regi, polegające na budowie instalacji do oczyszczania wód opadowych z terenu miasta Trzebiatów nie została zrealizowana. W okresie raportowania gmina nie dysponowała wystarczającymi środkami finansowymi na wykonanie działań. W latach 2009-2010 gmina wspierała walkę z kłusownictwem na rzece Redze. W roku 2009 przeznaczyła na realizację działań 1.971,28 zł, a w 2010 roku 1.998,72 zł.</p>

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

Ograniczenie emisji hałasu do środowiska: opracowanie programu ograniczenia lub wyeliminowania emisji hałasu do środowiska oraz ochrony przed hałasem z uwzględnieniem: poprawy nawierzchni dróg oraz zakładania pasów zieleni ochronnej wzdłuż tras komunikacyjnych	Zadanie nie zostało zrealizowane: działania związane z ograniczeniem emisji hałasu do środowiska nie były prowadzone. W okresie raportowania gmina nie dysponowała wystarczającymi środkami finansowymi na wykonanie działań.
Przebudowa ulicy Słonecznej	Zadanie nie zostało zrealizowane: zadanie nie zostało wykonane z powodu tego iż ulica ta stanowi część drogi wojewódzkiej, wobec czego jednostką odpowiedzialną jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie.
Rewaloryzacja Parku Miejskiego w Trzebiatowie	Zadanie nie zostało zrealizowane: w okresie raportowania nie przystąpiono do działań rewaloryzacyjnych Parku Miejskiego w Trzebiatowie. W roku 2008 opracowano projekt „Rewitalizacja Parku Miejskiego w Trzebiatowie. Ogólny koszt opracowania projektu: 57.340,00 zł
Przebudowa ulicy Nadmorskiej i Miłosza w Mrzeżynie	Zadanie zostało zrealizowane: w latach 2009-2010 wykonano działania polegające na przebudowie ulicy Nadmorskiej i Miłosza w Mrzeżynie. Środki przeznaczone na ten cel w 2009 roku wyniosły 358.980,75 zł, natomiast w 2010 roku 1.552.447,87 zł.
Realizacja zadań: Gmina Karnice	
Modernizacja i budowa stacji uzdatniania wody	Zadanie nie zostało zrealizowane: zadania dotyczące modernizacji i budowy stacji uzdatniania wody na terenie gm. Karnice w okresie raportowania nie było realizowane z powodu braku środków finansowych na realizację zadania. Działanie planuje się wykonać w II połowie 2011r. Planowany koszt realizacji działania wyniesie 60.000,00 zł.
Modernizacja i budowa sieci wodociągowej	Zadanie zostało zrealizowane: w okresie raportowania dokonano rozbudowy istniejącego systemu wodociągowego na terenie gminy. W latach 2009-2010 wybudowano następujące odcinki, tj.: <ul style="list-style-type: none"> • budowa wodociągu w Karnicach – 570 m – koszty realizacji działania: 19.250,00 zł, • budowa wodociągu Niedysz – Zapole – 1700 m – koszty realizacji działania: 39.674,00 zł, • budowa wodociągu Niwy-Janowo – 2000 m – koszty realizacji działania: 60.277,00 zł.
Modernizacja i budowa oczyszczalni ścieków	Zadanie zostało częściowo zrealizowane: w okresie raportowania rozpoczęto opracowanie projektu dot. modernizacji oraz budowy oczyszczalni ścieków w gminie. Przewidywany termin zakończenia zadania – (dokumentacji) to 31 lipca 2011. Całkowity koszt opracowania dokumentacji – 100.000,00 zł. Opóźnienia realizacji działań wynikają głównie z braku środków finansowych gminy na ten cel.
Modernizacja i budowa sieci kanalizacyjnej budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Majszewo, przebudowa kolektorów tłocznych oraz modernizacja 4 sztuk przepompowni ścieków w Karnicach	Zadanie zostało częściowo zrealizowane: w okresie raportowania rozpoczęto opracowanie projektu dot. modernizacji oraz budowy sieci kanalizacyjnej w gminie. W trakcie opracowywania jest projekt dotyczący przesyłu Lędzin - Skrobotowo – Karnice – 5600 m. Całkowity koszt opracowania dokumentacji – 100.000,00 zł. Opóźnienie w realizacji spowodowane były zbyt wysokimi kosztami – szacowany pierwotnie koszt inwestycji to kwota 4.620.000 zł (łącznie z kosztami dokumentacji). W bieżącym roku rozpoczęto wiele projektów prowadzących do rozbudowy systemu kanalizacyjnego w gminie, tj.: <ul style="list-style-type: none"> • budowa kanalizacji sanitarnej w m. Mojszewo, przebudowa kolektorów tłocznych oraz modernizacja 4 szt. przepompowni ścieków w Karnicach - na realizację zadań otrzymano dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego, przewidywany termin zakończenia – lipiec 2011. Koszt realizacji działań: 623.000,00 zł (30 % U.G., 70% ZUM).

Zródło: Opracowanie własne

VI. OCENA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI PROGRAMU

W ocenie postępu wdrażania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko, pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych, jakie powinna przynieść realizacja wyznaczonych celów. W tabeli 20 zaproponowano najistotniejsze wskaźniki, które mogą posłużyć do oceny realizacji celów i działań zapisanych w przedmiotowym dokumencie.

Tabela 20. Analiza wskaźnikowa na terenie Powiatu Gryfickiego

Wskaźniki	Jednostka miary	Stan wyjściowy	Źródło informacji o wskaźnikach
CEL 1. POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA			
Poprawa gospodarki wodnej			
Jakość cieków wodnych, udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	Klasa	Dane dot. jakości wód podziemnych i powierzchniowych – rozdział 4.2 oraz 4.3	WIOŚ
Woda pobrana z ujęć	tys. m ³	3.509,30	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej bez przyłączy	km	72,80	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Procent mieszkańców objętych siecią wodociągową	% ogółu ludności	81,54	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Liczba przyłączy wodociągowych	sztuk	8.163	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (bez przykanalików)	km	273,30	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Procent mieszkańców objętych siecią kanalizacyjną	% ogółu ludności	41,48	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Liczba przyłączy kanalizacyjnych	sztuk	5.296	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Ścieki oczyszczone	tys. m ³	2.755,10	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Osady ściekowe	Mg	862,00	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, GUS
Poprawa jakości powietrza i spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza			
Wykorzystanie energii ze źródeł energii odnawialnej na terenie powiatu	%	b.d.	GUS
Emisja zanieczyszczeń z zakładów szczególnie uciążliwych do powietrza	Mg/rok	Ogółem: 5.008, SO ₂ : 13, NO _x : 7, CO: 83, CO ₂ : 4905	GUS
Poprawa klimatu akustycznego			
Liczba wybudowanych ekranów akustycznych	sztuk	b.d.	GUS, Zarządcy dróg
Ochrona mieszkańców przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych			
Ilość miejsc z przekroczeniem wartości dopuszczalnej natężenia pól elektromagnetycznych	sztuk	0	WIOŚ
CEL 2. POPRAWA GOSPODARKI ODPADAMI			
Odpady wytworzone i nagromadzone	tys. Mg	6,20	GUS
CEL 3. OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH			
Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych	%	b.d.	Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza, WIOŚ
Powierzchnia terenów rekultywowanych	ha	b.d.	Starostwo Powiatowe

**Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Gryfickiego za lata 2009- 2010**

CEL 4. OCHRONA STREFY BRZEGOWEJ I ZAPLECZA BRZEGÓW MORZA BAŁTYCKIEGO I ZALEWU SZCZECIŃSKIEGO			
Budowa umocnień brzegowych w pasie technicznym	m	b.d.	Urząd Morski
CEL 5. OGRANICZENIE RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I MINIMALIZACJA ICH SKUTKÓW ORAZ ZWIĘKSZENIE BEZPIECZEŃSTWA CHEMICZNEGO			
Występowanie poważnych awarii	sztuk	0	GIOŚ
Występowanie zdarzeń o znamionach poważnych awarii	sztuk	0	GIOŚ
CEL 6. OCHRONA ZŁÓŻ KOPALIN			
Ilość obszarów górniczych	sztuk	4	PIG
Powierzchnia terenów zrehabilitowanych	ha	b.d.	Starostwo Powiatowe
CEL 7. ZACHOWANIE RÓWNOWAGI EKOLOGICZNEJ W PROCESIE ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO			
Powierzchni powiatu objęty prawną ochroną przyrody	ha	519,70	Urząd Wojewódzki
Powierzchnia rezerwatów	ha	363,40	RDOŚ
Powierzchnia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych	ha	-	RDOŚ
Liczba pomników przyrody	sztuk	73	RDOŚ
Powierzchnia użytków ekologicznych	ha	155,90	RDOŚ
Powierzchnia stanowisk dokumentacyjnych	ha	0,40	RDOŚ
Nasadzenie drzew	szt	781	GUS
Nasadzenia krzewów	szt	3.587	GUS
Ubytki drzew	szt	164	GUS
Ubytki krzewów	szt	385	GUS
CEL 8. OCHRONA I RACJONALNE UŻYTKOWANIE LASÓW			
Użytki leśne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	20.651,50	RDLP, Urząd Statystyczny
CEL 9. WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM I PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA			
Liczba projektów zrealizowanych na rzecz ochrony środowiska	sztuk	b.d.	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin
Ilość zielonych szkół	sztuk	b.d.	Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin

Źródło: Opracowanie własne

VII. UWAGI I WNIOSKI

Oceniając stan ochrony środowiska oraz stopień realizacji zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska na koniec okresu raportowania (stan na dzień 31.12.2010r.), można stwierdzić, iż wykonano większość wyznaczonych celów ekologicznych.

W latach 2009–2010 na terenie Powiatu Gryfickiego nastąpiła rozbudowa sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, zmodernizowano drogi gminne i powiatowe zgodnie z Wieloletnim Planem Inwestycyjnym. Ponadto powiat oraz gminy prowadziły zintensyfikowane działania ekologiczne, tj. brały udział w wielu akcjach promujących ochronę środowiska.

Oceniając dotychczasowe wykonywanie zadań w kolejnych latach realizacji Programu Ochrony Środowiska należy w dalszym ciągu kłaść duży nacisk na edukację ekologiczną społeczeństwa. Należy prowadzić liczne szkolenia pracowników samorządowych oraz kampanie edukacyjne dla wszystkich mieszkańców gminy. Konieczne jest zachowanie ciągłości już podjętych działań, przy jednoczesnym wprowadzeniu kolejnych zadań do realizacji.

